

Π Α Λ Λ Α Σ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΓΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Υ Π Ο

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. ΒΩΤΥΡΑ.

Ἑπολογαγού.

ΑΝΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΤΡΩΝ
ΗΓΟΡΑΒΟΥ 171Ν 11.10.1969

ΕΤΟΣ Α΄ ΦΥΛ. Ε΄.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1877.

ΤΥΧΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας
ἀγῶνος μέχρι τῆς παρούσης κρίσεως
ἐν συνόψει διχτετυπωμένοι.

Ἑπο

ΕΡΡΙΚΟΥ Β. Ι. ΘΕΙΡΣΧΙΟΥ Διδάκτορος κτλ.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

***

Ἄλλ' ὁ ἐπικινδυνότατος ἐχθρὸς ἐπήρχετο ἐκ θαλάσσης. Ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ Τουρκικοῦ εἶχεν ἀποκόψει πᾶσαν συγκοινωνίαν ἐν ταῖς τελευταίαις δὲ εἰδήσεσιν, αἵτινες ἐξῆλθον τῆς πολιορκουμένης πόλεως, ἦν καὶ ἐπιστολὴ τις τοῦ Ἑλβετοῦ φιλέλλητος Μάγερ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐκδώσει ἐν Μεσολογγίῳ ἡμερίδα τινὰ καὶ ἤρχεν ἐπὶ τῶν προμαχώνων αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν 1740 ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει ἦσαν τεθνηκότες, ἅπασαι αἱ οἰκίαι ἐκείνη κατατρεπωμένοι, οὐδὲν δὲ προφυλακτικὸν μέσον ὑφίστατο οὔτε ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν πυροβολοστασιῶν οὔτε ἀπέναντι τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ φύχου τοῦ δεινοῦ χειμῶνος, ἐν τέλει δὲ οἱ πολιορκούμενοι ἐτρέφοντο ἐκ γαλῶν, ἐκ μεγάλων καὶ μικρῶν μυῶν καὶ ἐκ φυκιῶν τῆς θαλάσσης, τούτων δ' ἕνεκα πάντες ἦσαν

πλήρεις ἀσθενειῶν. Ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου οὐδὲν τοῦ λοιποῦ σιτηρέσιον διενεμήθη. Οἱ Γερμανοὶ φιλέλλητες, οἵτινες μετὰ ταῦτα πάντες ἐφρονέθησαν καὶ ἀπέθανον, ἦσαν ἐνεψυχωμένοι ἐτι ἐκ τῆς αὐτῆς τόλμης καὶ καρτερίας ἐξ ἧς καὶ τὰ παλικάρια. Ἠλπίζον δὲ ὅτι ἐὰν τὰ ἐφόδια ἤθελον ἐξαρκέσει ἐπὶ τρεῖς ἐτι ἐβδομάδας, θέλουσιν ἰδεῖ τοὺς ἐχθροὺς κατεφθαρμένους καὶ ὑποχωροῦντας, ἀλλ' ἐν τέλει οὐδὲν ὑπελείπετο. ἢ νὰ ἀναρρίψωσι τὸν περὶ τῶν ὄλων κύβον, νὰ ἐπιχειρήσῃ ἅπαν τὸ πλῆθος ἐξέοδον, ἢ νὰ διαρρήξῃ τὰς ἐχθρῶν φάλαγγας διεκφυγῇ ἢ πείσῃ κατ' αὐτὴν

Τοῦτο ἐξετελέσθη τὴν νύκτα τῆς 22 Ἀπριλίου 1826. Ἑπελείποντο εἰσέτι 3000 ἄνθρωποι, ἐν οἷς βεβαίως τετραυματισμένοι καὶ ἀναρρωνύμενοι. Οὗτοι ὤφειλον νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἐξέοδον καὶ μεταξὺ τῶν τάφρων καὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου νὰ ἀνοίξωσι δίοδον ἀμέσως μετ' αὐτοὺς ἐμελλον νὰ ἀκολουθήσωσι 5000 γυναῖκες καὶ παῖδες, αἱ μὲν γυναῖκες ὡς ἄνδρες ἐνδεδυμένοι καὶ μετ' ἑγγειριδίων ὠπλισμένοι, οἱ δὲ παῖδες φέροντες ὄπλα. Μέγα ἄμως μέρος ἔμεινεν ἐν τῇ πόλει προαιρούμενον νὰ ἀποθάνῃ ἐπὶ τῆς γενετήρας γῆς. Ἡ στιγμή τῆς ἐξόδου ἦν στιγμή αἰωνίου ἀποχωρισμοῦ. Οὕτω λοιπὸν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐτίθησαν γέφυραι ἐκ σανίδων ἐπὶ τῶν τάφρων, καὶ πάντες ὅσοι ἔρποντες ὑπερέβαινον αὐτάς, ἐπιπτον χαμαὶ, μέχρις οὐ ἐδόθη τὸ πρὸς ἐφόρησιν σημεῖον. Ἀλλὰ τοῦ Ἰβραήμη αἰσθανθέντος τοῦτο, ἐξήκοντίσθη παράυτα διζυγον πῦρ πυκνὸν πρὸς τὰς τάφρους, ἀπέστειλε δὲ τὸ ἵππικὸν αὐτοῦ ὅπισθεν τοῦ στρατοπέδου καὶ διέθηκε τοὺς Ἄλβανούς πρὸς ἐνέδραν μέχρι τῶν ὄρεων. Τῆς σελήνης δ' ἀρξάμενης νὰ ἐπιφαιήται, ἀντήχησε τέλος τὸ πρόσταγμα, « ἐμπρός!

θάνατος εἰς τοὺς βαρβάρους! » καὶ ἤρξατο ἡ ἐξοδος. Τὰ παλικάρια ἐπεδείξαντο τὴν παλαιὰν αὐτῶν ἀνδρείαν, ἐπιπεσόντα δὲ κατὰ τῶν χαρακωμάτων κατέβαλλον αὐτὰ καὶ ἐφόρευον τοὺς πυροβολιστάς. Οὕτως ἠνεύχθη μία πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὁδός. Ἄλλ' ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου ἠγγέρθη τὸ κέλευσμα, ὅπισθεν ἀπρὸς τοὺς προμαχώνας! καὶ μέρος τοῦ ὕστερον ἐπερχομένου πλήθους ἐστράφη πρὸς τὴν ἀπολυμένην πόλιν, εἰς ἣν κατέφθανε συνάμα μετὰ τῶν ἐχθρῶν. Ἐκείνοι ἐν τοσοῦτῳ, οἵτινες διεξέπεσον τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, κατελήφθησαν ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὸ τοῦ ἵππικου, ἐνταῦθα δὲ καὶ ἐν ταῖς μέχοι τῶν ὑπαιρῶν, ἐνδράϊς ἀπωλέσθησαν πλείους ἢ κατὰ τὴν διάρρηξιν τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου. Οἱ δὲ περισωθέντες ἀφίκοντο εἰς τὰ ὄρη ἐν καταστάσει οἰκτρᾷ καὶ ἀξιοδακρύτῳ, πολλοὶ δὲ δὲν ἤδυνήσαν νὰ ὑποστῶσι τὰ ἐκ τῆς πείνης δεινὰ, καὶ παρθένοις τῆς Ἑλληνίς, ἥτις κατὰ τὸ φροδερὸν τοῦτο συμβάν ἔφερον ἐν ἀγκάλαις τὸν ἀσθενῆ αὐτῆς ἀδελφόν, εἶδεν ἐπὶ τοῦ πεδίου Τούρκον ἐφορῶντα κατ' αὐτῆς, ταχέως δὲ σκεφθεῖσα, ἀπέθετο χαμαὶ τὸν ἀσθενῆ καὶ λαβοῦσα τὸ ὄπλον αὐτοῦ, ἔμεινεν ἀτάραχος καὶ εὐσταθῆς πρὸς τὸ πῦρ τοῦ Τούρκου, καὶ καταβαλοῦσα αὐτὸν ἐκ τοῦ ἵππου μετῆνεγκεν εἰς τὸν ἀδελφὸν πορρωτέρω.

Ἐν τῇ πόλει δὲ ἦν ἀδιάλειπτος ὁ θόρυβος καὶ ἡ σύγχυσις ἢ ἐκ τῶν ἐκπυροσφροτήσεων καὶ τῆς συμπλοκῆς καθ' ἅσας τὴν νύκτα, ὃ δὲ Καψάλης δι' ἀναφλέξεως ἀνῆρχετο εἰς τὰ ὕψη συμπαρασύρων μέρος τῶν ἐχθρῶν. Ὁ Ἰβραήμης ἀπεκόμισε 3000 ἀποτετμημένας κεφαλὰς καὶ ἀπέστειλεν εἰς δουλείαν 3000 γυναῖκας καὶ παῖδας. Οἱ διεκφυγόντες δὲ ἦσαν 1800, ἐν οἷς 200 γυναῖκες, καὶ οἱ ὁπλαρχηγοὶ αὐτῶν, ἐγγράψαν πρὸς τὴν ἐν Ναυπλίῳ κυβερνησίῳ λέγοντες, ἀπέμψον πρὸς ἡμᾶς ἄρτον καὶ πολεμοφόδια καὶ ἡμεῖς θέλομεν εὖρει δεύτερον Μεσολόγγιον.

Αὗται ἦσαν αἱ σκοτεινότεραι τῶν ἡμερῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ πεντάμηνον ὅλον ἐδάσταξε τὸ Μεσολόγγιον ὅλον τὸ βάρος τῆς ἐπιδρομῆς καὶ ἐπιθέσεως, ἥδη ὁ Ἰβραήμης ἦν ἐλεύθερος πάλιν νὰ στραφῆ πρὸς δυσμάς. Τὸ Ναύπλιον ἦν πλήρες προσφύγων, μακρὰν περὶ τὴν πόλιν ἴσταντο αἱ καλύβαι καὶ τὰ παραπήγματα ἐκείνων, οἵτινες δὲν ὑπεδέχοντο ἐντός, ἐν τῇ πόλει δὲ τὸ μὲν πλῆθος ἐπειτῶν, λιμωτόντων, τυχοδιωκτῶν, τὸ δὲ τύφος μαινόμενος, ὅφ' οὐ καὶ Γερμανὸς ὁ ἀρχιεπίσκοπος κατεβλήθη.

Τότε κατηρῶντο μέγανως τοὺς ἀνδρας, οἵτινες γενόμενοι αἰτίαι τοῦ θλιβερίου ἀγῶνος ἔπειτα ἀπεσύρθησαν, οἷοι ὁ Καποδιστριας καὶ ὁ Κοραΐς. Οὐδέποτε ἡ ἐλπίς εἶχεν ἐπὶ

τοσοῦτον ἀποσβεσθῆ, ἐν Ἑλλάδι δὲ καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἔλεγον περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος ὅτι ἔπαυσε, καὶ ἐάναι Ἰόνιοι νῆσοι δὲν ἤθελον παράσχει τότε καταφύγιον, οὐδὲν ἤθελον ὑπολειφθῆ.

Τότε ἐκλονοῦντο καὶ οἱ τῶς ἀσάλευτοι Ὑδραῖοι, διὰ τὸ ἀνέμενον διὰ τὴν νῆσον αὐτῶν τὴν τύχην τῶν ψαρῶν. Συγκροτήσαντες δὲ πρὸ τῆς πόλεως συνέλευσιν ἐβούλευον νὰ καταλίπωσι τὴν πατρίδα καὶ νὰ πλεύσωσιν εἰς Ἀμερικὴν ἄλλ' ἀντέστη ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, ὁ πλουσιώτατος καὶ σεβαστότατος ἐν αὐτοῖς, ὁ ὁποῖος εἶχε προπενήγκη ὑπὲρ πατρίδος τὰς μεγίστας τῶν θυσιῶν, διότι ἐβλεπεν ἐν τῇ διαλύσει τῆς Ὑδρας τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος, εἶπε δὲ, « Ὑμεῖς ἀδελφοί, πράξατε ὅ, τι βούλεσθε, ἐγὼ δὲ μὴ καὶ ὁ ἀδελφός μου καὶ οἱ οἰκτεῖοί μου, ἡμεῖς θέλομεν νὰ ἀποθάνωμεν ἐνταῦθα, ὅπου ἐγεννήθημεν. Ἄ τοῦτο καὶ ἀπεφασίσθη. Πάντες αἰδεσθέντες καὶ ἐνθουσιῶντες ἀνεβόησαν συνάμα, « καὶ ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς! »

Ὅτε ἡ περὶ τῆς πτώσεως τοῦ Μεσολογγίου εἰδησίς ἐφθασεν, ἤδρευεν ἡ τρίτη ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικὴ συνέλευσις. Περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν σιγῇ βαθεῖα ἐπεκράτησεν ἐν τῇ συνέλευσει ταύτῃ, εἶτα δ' ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὴν λόγους παραμυθητικούς ὁ γέρον Κολοκοτρώνης. Ἐκ τούτων ἐπὶ ἤθε λήθη εἰς πᾶσαν τῶν κομμάτων ἔριδα, οἱ δὲ τριάρχει, ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τῶν δποίων ἡ συμφορὰ αὐτῆ συνέβη, κατέθησαν τὴν ἀρχὴν, ἀνώτατος δ' ἀρχῶν ἤρεθη ὁ τὰ μέγιστα ἰσχυῶν Ζαΐμης, προεστῶς τις ἐκ Πελοποννήσου. Οὗτος κατὰ τὴν εὐστάθειαν τοῦ χαρακτῆρος παρεβάλλετο πρὸς τὸν Αἰγύπτιον σατράπην, Ἰβραήμης δὲ καὶ Ζαΐμης ἴσταντο ἤδη κατέναντι ἀλλήλων. Ἡ δὲ ἐθνικὴ συνέλευσις ἐπεκαλέσατο διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει βρετανικοῦ πρεσβευτοῦ τὴν μεσιτείαν τῆς Ἀγγλίας πρὸς διομολόγησιν ἀνακωχῆς τινος.

Ἐν τῷ σκοτεινῷ ὀρίζοντι ὑπεφαίνοντο ἤδη αἱ πρῶται ἐλπίδες ἀκρίβεις. Ὁ Γεώργιος Κάννιγξ ἐγένετο πρῶτος πρεσβυτοῦ Γεωργίου τοῦ Δ'. ἔπρεπε δὲ νὰ ἐλιπίζη τις ἐπ' αὐτὸν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Οὗτος δὲν διεναιετο νὰ ἀφήσῃ νὰ προβῆ ἐπὶ τοσοῦτον πὸ πρᾶγμα, ὥστε ἡ μετεριχέως πολιτικὴ νὰ θραμβεῖ ἐφ' ἅσας τὴν ἡπειρὸν. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος εἶχε διαδεχθῆ μὴν Δεκεμβρίῳ 1825 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀλέξανδρον, ἀνὴρ οὐχὶ δεῖλος ὡς ἐκεῖνος, πλήρης φιλαπραγμοσύνης καὶ πρόθυμος νὰ κλινῆ τὸ οὖς εὐμενῶς εἰς τὰς προσκλήσεις τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ἱερατείου ἐπ' ἀγαθῶ τῶν Ἑλ-

λήνων. Ὁ Κάννιγξ ἐπεχείρησε σπουδαῖον πολιτικὸν ἔργον, ἐνῶ ἀπέστειλεν εἰς Πετρούπολιν τὸν ἐν Εὐρώπῃ περιφανέστατον, ἐν δὲ τῇ Ῥωσσίᾳ τὰ μέγιστα ἀσπαστὸν ἄνδρα, τὸν ἐν τῷ κοινῷ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος ἀγῶνι νικητὴν, τὸν ἀρχιδούκα Βελιγκτώνα.

Ὅτε τὰ Μεσολογγίω ἐπεσον, εἶχον ὑπογράψει ἤδη τὴν 4 Ἀπριλίου ἐν Πετρούπολει ὅτε Νικόλαος καὶ ὁ Βελιγκτῶν τὸ πρωτοκόλλον, δι' οὗ ἀμφότεραι αἱ δυνάμεις αὐταὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ μεισιτεύσωσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ νὰ ἐπιθέσωσι πέρμα εἰς τὸν πόλεμον. Ἄλλ' ἢ πρὸς πραγματοποιήσιν τούτου ὁδὸς ἔκειτο μακρὰν, ἐν τούτῳ δὲ τῷ μεταξύ ἐδέησε νὰ παρατείνωσιν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἔτι μῆνας τὸν ἀγῶνα τοῦτο ἐγένετο εἰς αὐτοὺς δυνατὸν διὰ τῆς τῶν φιλελλήνων βοήθειας. Λουδοβίκος ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβαρίας ἦλθεν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ὁ ὁποῖος δι' ἐλευθερίου τρόπου, μετὰ τῶν πάντων τῶν τῆς Εὐρώπης μοναρχῶν μόνος, ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ ἐπένεθον. Ἐν δὲ τῇ τῶν πατρικίων βουλῇ ἐν Παρισίοις ὁ ἱσποκόμης Σατωβριὰν ἐπῆρε φωνὴν κατὰ τῶν Γάλλων ἀξιοματικῶν, οἵτινες ὑπὸ τὸν Ἰβραϊμὴν εἶχον πολεμήσει κατὰ τοῦ Μεσολογγίου. Ἐν γίνετο δὲ ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ ἰδρῦθησαν φιλελληνικοὶ σύλλογοι, ἑυνάρδος δὲ ὁ ἐλευθέριος Γενεβαῖος ἦν τὸ κέντρον σύμπαντος τοῦ φιλελληνισμοῦ. Σπουδαῖαι χρηματικαὶ βοήθειαι ἐπέμψθησαν εἰς Ἑλλάδα, νεανία δὲ Ἕλληνες υἱοὶ πατριωτῶν καὶ παῖδες ἐξαγορασθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐξεπαιδεύθησαν ἐν φιλανθρωπικοῖς κατὰ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἑλβετίαν καταστάμασι. Ἄνδρες ἐν μεγάλῳ βαθμῷ στρατιωτικοὶ ἀφείρωσαν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος, ὁ δὲ πλοίαρχος Ἀστιγζ, ὁ ὁποῖος προσήνεγκεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, 7,000 λίρας, ἐφάνη μετὰ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου, τῆς Καρτερίας, ἐν τοῖς ὕδασι ἐκείνοις, ὁ δὲ Κοντόσταυλος ἀφίκετο μετὰ τῆς ναυπηγηθείσης ἐν Νεοβοράκω φρεγάτας καὶ ὁ Γάλλος συνταγματάρχης Φαββιέρρος συνεστήσατο στρατιωτικὸν σῶμα τακτικόν. Ὁ ναύαρχος Λόρδος Κοχράνης, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ εἶχε νικήσει τοὺς Πορτογάλους καὶ Ἰσπανοὺς ἀνεδέξατο τὴν διοίκησιν τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεων, ὁ δὲ Ῥιχάρδος Τζούρτζης τῶν κατὰ ξηρὰν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι μετασχόντες τῶν πραγμάτων ἀντεπεξῆλθον μετ' ὅλης αὐτῶν τῆς ἀξίας κατὰ τοῦ κομματισμοῦ.

Κατὰ συναίνεσιν δὲ τοῦ Κοχράνου καὶ Τζούρτζη συνέβη νὰ ἐκλογθῆ τὴν 11 Ἀπριλίου 1827 ἐν τῇ ἐν Τροϊζίνῃ ἐθνοσυνελεύσει πρόεδρος ἡ μάλλον Κ. Βερνήτης τῆς Ἑλλά-

δος ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ὁ κόμης Καποδίστριας, τοῦ ὁποίου τὸ ἀξίωμα ἠγγυάτω ὑπὲρ τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας. Ἀλλὰ πρὶν οὗτος φθάσῃ, ἔπεσε τὸ τελευταῖον τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος προπύργιον, ἡ Ἀκρόπολις. Ἐν αὐτῇ ἦρχεν ὁ Γούρας καὶ ἡ περιύμνητος σύζυγος αὐτοῦ, γλαυκῶπις τις πλήρης ἀρετῶν Ἀθηναῖα ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι ἀπέθανον ἐν τῇ τῆς Ἀκροπόλεως πολιορκίᾳ. Ὁ δὲ Ῥεσχίδ πασσᾶς μετὰ τὴν τοῦ Μεσολογγίου πτώσιν εἶχεν ἀποκλείσει πάντα τὰ φρούρια πανταχόθεν, ἔπρεπε δὲ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν Ἑλλήνων νὰ συναθροισθῶσιν, ὅπως ἀπαλάξωσι τῆς πολιορκίας τὴν Ἀκρόπολιν. Τότε ἔπεσε καὶ ὁ Καραϊσκάκης, ὁ ὁποῖος παρεβάλλετο πρὸς τὸν Ῥεσχίδ ὡς λέων πρὸς λέοντα, διὸ ἔλεγον τότε ἐν Ἑλλάδι, αἱ οἱ Τούρκοι ἔχουσι μόνον ἓνα Κιουταχῆν καὶ οἱ Ἕλληνες ἓνα μόνον Καραϊσκάκην. Τότε ἠγωνίσθησαν ὁ Κοχράνης καὶ ὁ Τζούρτζης, τὰ πάντα ὁμῶς εἰς μάτην. Ὁ Φαββιέρρος προσήνεχθη οὕτω τολμηρῶς, ὥστε νὰ εἰσπιδῆσθαι διὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν μετὰ 200 ἀνδρῶν, ἐνῶ ἕκαστος αὐτῶν ἔφερεν ἐπ' ὤμων σάκκον πυρίτιδος. Ἐνταῦθα ὁμῶς δὲν ἐνεκαρτέρησαν ὡς ἐν Μεσολογγίῳ καὶ ἡ Ἀκρόπολις παρεδόθη εἰς τοὺς Τούρκους τὴν 7 Ἰουνίου 1828 (1).

Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ τὸ δυσχερὲς τῶν διπλωματῶν ἔργον προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὴν 6 Ἰουλίου 1827 οὐ μόνον αἱ δύο, ἀλλὰ καὶ αἱ τρεῖς μεγάλαι θαλάσσαι δυνάμεις συνέθεντο πρὸς ἀλλήλας τὴν περὶ εἰρηνοποιήσεως συνθήκην. Τὸ περιεχόμενον δ' αὐτῆς ἦν ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ἐν Πετρούπολει πρωτοκόλλου κατ' αὐτὴν ἔπρεπε νὰ γένη ἀνακωχὴ ὀπλων καὶ νὰ ἐνεργήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ κυβερνᾶται ἐξ ἑαυτῆς, ἀλλὰ φόρου ὑποτελής οὐσα εἰς τὴν Πύλνν.

Ὡς καταφαίνεται, ἡ ἀνεξαρτησία, τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ ἐπιτύχωσιν, ἦν περιορισμένη, ἦν παραπλοῖα πρὸς τὴν τῶν ὀσποδάρων τῆς Μολδαβίας καὶ Βλαχίας. Ἄλλ' ἢ περὶ ἀνακωχῆς αὕτη ἐντολὴ ἀποκρουσθεῖσα μετ' ἀγανακτήσεως καὶ ὕβριστικῶν ἐκφράσεων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐγένετο ἡ βᾶσις τῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα προσεγγιζούσης σωτηρίας.

Οἱ τρεῖς ἐν τῇ Μεσογίῳ ναύαρχοι, ὁ Ἑβάρδος Κοδριγγτῶν, ὁ Δερικνὺς καὶ ὁ κόμης Εὐδεν συνήλωσαν

(1) Ἐν τῇ τοῦ Γέρδωνος πραγματεῖᾳ ἡ ἐξιστόρησις τῶν περὶ τὰς Ἀθήνας ἀγῶνων, τοὺς ὁποίους οὗτος ἐκτίθησεν ὡς μάρτυς αὐτόπτης καὶ συναγωνιστῆς, εἶναι ἐν τῶν διαπρᾶξι στερῶν καὶ ἐξαρέτων τοῦ ὅλου ἔργου μερῶν βρα Π, σ. 322 402.

τάς ναυτικάς αὐτῶν δυνάμεις. Ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν τούτων ἐν ἡμέραις τοῦ λοιποῦ νὰ ἀνεχθῶσιν ἐξακολούθησιν ἐχθροπραξιών.

Ὁ Ἰβραϊμὴς ἴστατο ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐνισχυέτο δι' ἀλεπαλλήλων στρατιωτικῶν ἐξ Αἰγύπτου ἀποστολῶν. ὁ Αἰγυπτιακὸς δὲ στόλος ἐναυλοχεῖ ἐν τῷ τῆς Πύλου λιμένι καὶ προσεχῶς ἐμελλε νὰ ἀναγῆ κατὰ τῆς Ἰδρας. Τότε προσωρισθέντες οἱ τρεῖς ναύαρχοι, ἀνεκοίνωσαν ἕκαστος ἰδίᾳ εἰς τὸν πασσαῖν ἦν εἶχον ἐντολὴν καὶ τὴν πρὸς ἐπιβολὴν τῆς ἀνακωχῆς ἀπόφασιν αὐτῶν ὁ πασσαῖς ἐξεπλάγη λίαν, ὑπεσχέθη ὅμως νὰ τηρήσῃ προσωρινῶς εἰρήνην μέχρις οὗ λάθῃ ἀπάντησιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Ἰβραϊμὴς ὅμως ἐξηκολούθει λεηλατῶν καὶ κατερημῶν τὴν Μεσηνίαν, οἱ δὲ ναύαρχοι ἔχοντες ἀποδείξεις ὅτι δὲν ἐτήρει τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, εἶχον ἀποφάσει νὰ κωλύσῃσι διὰ τῆς βίας τὸν στόλον νὰ ἀναγῆ. Καὶ αἱ τρεῖς λοιπὸν μοῖραι, 26 πλοῖα μετὰ 1247 τηλεβόλων, ἐπλεον πρὸς τοῦ λιμένος, ὁ δὲ Κοδριγγιτῶν ἠγκυροβόλησεν εἰς ἀπόστασιν βολῆς πιστολίου ἀπὸ τῆς τοῦ Καπετᾶν βέη ναυαρχίδος, ὁ ὁποῖος ἤρχεν ἐπὶ 79 πλοίων μετὰ 2240 τηλεβόλων, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς κανονοστασιῶν. Ἡ τοῦ Κοχράνου (1) διαταγὴ ἦν μηδὲν νὰ πυροβολήσῃ πρὶν ἐκεῖνοι ποιήσωσιν ἀρχήν, ἀλλ' ἐκεῖνων πρῶτων ἀρξαμένων, ἐξεβράχη ὁ θεινὸς ἀγών. Ἀπαντα τὰ πλοῖα, μηδεμιάς βολῆς ἀπολασθείσης, ἐπυροβολήθησαν, ἐν δὲ τῇ ἐξ ὄψεων περιοριζομένῃ λεκάνῃ αἱ ἐκ τῆς μάχης βρονταὶ ἀπέβαινον ἐπὶ μεγαλοπρεπέστεραι ἢ ἀλλυχοῦ.

Ἡ καταστροφὴ αὕτη ἦν πολὺ φοβερωτέρα ἐκείνης, ὅτε ὁ Ναχιμῶφ ἐν ἔτει 1854 τὸν Τουρκικὸν στόλον παρὰ τῇ Σινώπῃ κατεπυροβόλησε. Καὶ ὁ μὲν κανονοβολισμὸς ἤρξατο τὴν 20 Ὀκτωβρίου περὶ τὴν 2 ὥραν μ. μεσημβριανῇ, καὶ μετὰ 4 ὥρας τὸ πᾶν τετέλεσαι.

Ἀπαντα σχεδὸν τὰ πλοῖα τῶν τριῶν δυνάμεων ἦσαν βεβλαμμένα, ἀλλ' ἐκ τῶν Τουρκικῶν οὐδὲν ὑπελείπετο πλέον ἢ καπνίζοντα ἔρειπια, τὰ ὅποια ἐκ τῶν συνεχῶν ἀναφλέξεων ἐξηφανίζοντο. Ἀπὸ τῆς πλησίον τῆς Λεπάνθου (Ναυπάκτου) νίκης, 1571, ἡ Πύλη δὲν εἶχε περιπέσει εἰς τοιαύτην συμφορὰν.

Ἡ δημοσίαι ἐν Εὐρώπῃ γνώμη ἠσθάνθη ἑαυτὴν ὡς ἐξ ἐφιάλτου ἀπαλλαγείσαν, ὅτε τέλος μετὰ τὸσση μακροῦ

(1) Νομίζω ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦ Κοχράνου ἀντὶ τοῦ Κοδριγγιτῶνος. σ. μ.

μελλήσεις καὶ δισταγμοὺς ἀπηυθύνθη πρὸς τοὺς Τούρκους βροντερὸς τις λόγος. Οὐχὶ ὅμως καὶ οἱ διπλωμάται, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Δ' ὤκτειρε τὴν μάχην ταύτην ἐν τῷ εἰς τὴν βουλὴν βασιλικῇ λόγῳ ὡς ἀτυχὲς συμβεβηκὸς (nutoward event) Ἐκ τούτου ὁ ναύαρχος Ἐδουάρδος Κοδριγγιτῶν πληγεὶς ἐαθέως εἰς τὸ τῆς φιλοτιμίας αἰσθημα, ἐζήτησε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Καὶ ἠδύνατο μὲν οἱ διπλωμάται νὰ ταράττωνται περὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ ὀργίζωνται, δὲν ἴσχυον ὅμως νὰ ἐπαναγάγῃσι πάλιν τὸν στόλον εἰς τὸ εἶναι, ἢ θάλασσα ἀπηλλάγη καὶ ἡ πρὸς εὐτυχεστέραν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος ὁδὸς ἠνεώχθη. Οὕτω διέκειντο τὰ πράγματα, ὅτε ὁ Καποδίστριας κατέστη εἰς τὴν ἀρχὴν ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ κόμης Ἰωάννης Ἀντωνίου Καποδίστριας ἐγεννήθη ἐν Κερκυραῖ τὸ 1772, ὅτε αἱ Ἰόνιοι νῆσοι διετέλουν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Βενετίας. Καὶ ἡ μὲν δημώδης ἐν ταῖς νήσοις γλῶσσα ἦν Ἑλληνικὴ, ἡ δὲ ἀνατροφή Ἰταλική. Ὁ νέος δὲ κόμης εἰσελθὼν ἐν τῷ Βενετικῷ τῆς Παδοῦκας πανεπιστημίου ἐδιδάχθη τὰς ἰταλικὰς τέχνας καὶ τὴν λατρικὴν.

Ὁ Βονοπάρτης νικήσας κατέβριψε τὴν Βενετικὴν γαρουσίαν ἐν ἔτει 1796, αἱ δὲ Ἰόνιοι νῆσοι περιήλθον εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ μετέπεσον εἰς τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἐν τῇ θραχίᾳ ταύτῃ περιόδῳ ἐτέθη ἡ βᾶσις τοῦ λαμπροῦ τοῦ Καποδίστριας σταδίου. Ἀρχόντος ἐν τοῖς νήσοις τοῦ Μοκενίγου ἐγένετο οὗτος ἀρχιγραμματεὺς τῆς πατρίδος αὐτοῦ. ὅτε δὲ μετὰ τὴν μάχην τῆς Τιλιτῆς ἔλαθεν ὁ Ναπολέων τὰς νῆσους, μὴ θελήσας ὁ Καποδίστριας τῶν Γάλλων ἀρχόντων νὰ δεχθῆ τινὰ ὑπηρεσίαν ἀνήλθεν τὸ 1809 εἰς Πετροῦπολιν, ἔνθα, ὡς ὁ ἐγκωμισαστὴς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Στούρζας λέγει, (1) ἐσπούδασε τὸν ῥωσσικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐκ τούτου τὰ μέγιστα ἐθαυμάσθη. Ἐπειτα δὲ ἠττολήθη εἰς τὰ τῆς ῥωσσικῆς διπλωματίας παρὰ τῷ Στακκελθέρρη ἐν Βιέννῃ καὶ τῷ Τζιτζακῶφ ἐν Βουκουρεστίῳ. Ἐν ἔτει 1813 ἦλθε μετὰ τῆς ῥωσσικῆς στρατιᾶς εἰς Γερμανίαν, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἀπένευμεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐαυτοῦ ἐμπιστοσύνην δεχθέντα ἀποστολὴν τινὰ εἰς Ἑλβε-

(1) Ἡ ἀναπόκρισις τοῦ κόμητος Καποδίστρια ἐκδοθεῖσα ὑπὸ E. A. Bétant I., ἐν Γενέθῃ καὶ Παρισίοις 1839, εἶναι τις βιογραφία προεκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Στούρζα αὕτη ἐστὶ πανηγυρικὸς, ἐν ᾧ ὁ κόμης τιμᾶται ὡς ἅγιος καὶ μάρτυς ὁ ῥωσσικὸς χαρακτῆρ καὶ ὁ δι' αὐτὸν θαυμασμὸς τοῦ Καποδίστρια ἀπεικονίζεται ἐν σ. 13-17.

τιαν ἵνα συνθηκολογήσῃ μετ' αὐτῆς οὐδετερότητα· ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ δὲ συνόδῳ ἐκαθέσθη παρὰ τοῖς μεγάλοις διπλωμάταις, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἐν Παρισίοις εἰρήνην ἦν ἥδη πληρεξούσιος τῆς Ῥωσσίας, ἐν αὐτῇ δὲ εἰργάσθη κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς Γερμανίας (1).

Ἐξοικειωθείς πρὸς τὰς τοῦ Ἀλεξάνδρου ιδέας οὕτως ἐλοσχερώς ἐνεστερνίσθη αὐτάς, ὥστε ὤφειλε νὰ διαγράψῃ τὴν 26 Σεπτεμβρ. 1825 πάντα τὰ τὴν Ἰερὰν συμβαχίαν ἀφορῶντα κατὰ τὰς τοῦ αὐτοκράτορος ὑποτυπώσεις. Παρὰ τῷ κόμητι Νεσελερώδῃ εἰργάσθη ἐπὶ ἑπταετίαν ὄλην ὡς γραμματεὺς τοῦ κράτους, μέχρις οὗ ἐξερράγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις. Ἡ Ἑταιρία εἶχε μῆσαι τὸν Καποδίστριαν ἐν Βιέννῃ τὸ 1815 ὁ φίλος δὲ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἀπώλετο διὰ τῆς ἀπρονοήτου αὐτοῦ ὁρμῆς, ἀπὸ τοῦδε δὲ καὶ ὁ συνετώτερος Καποδίστριας δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀναχαιτίσῃ ἑαυτὸν, ἐνῶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος οὐδὲν ἤθελε νὰ γινώσκῃ περὶ τῶν ἀποστατῶν, ὁ δὲ Καποδίστριας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπεθύμει νὰ ἀποσπασθῇ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω λοιπὸν λαβὼν ἀπεριόριστον ἀπουσίας ἀδειαν ἀπῆλθεν εἰς Γενέβην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπηγρῦναι ἐπὶ τῆς πορείας τῆς ἐπανάστασεως, ἀπολαμβάνων παρὰ τε τοῖς Ἑλλήσι καὶ τοῖς Φιλέλλησι μεγίστην ἐμπιστοσύνην.

Ὅτε δ' ἐπορεύετο εἰς Πετρούπολιν, ἵνα προσενέγκῃ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Νικόλαον τὴν πίστιν καὶ τὸ σέβας αὐτοῦ, ἔλαβε τὴν ἀγγελίαν περὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ. Τοῦτο μὴ προσδοκώμενον ἐξέπληξε τὸν Καποδίστριαν, ἃν καὶ εἶχε παρασκευασθῇ πρὸ πολλοῦ διὰ τῆς διευθυνομένης ὑπ' αὐτοῦ μυστικῆς τοῦ Φοίνικος ἐταιρίας, ἥτις ἦν συνέχεια τῆς τῶν Φιλικῶν.

Ἐν Πετρούπολει ἔλαβε τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀφῆσιν καὶ ἔτυχε τῆς συναιρέσεως καὶ τῶν συμβουλῶν τῆς εὐνοούσης αὐτὰν μεγαλειότητος, ἡ δὲ αὐτοκρατορικὴ εἰκογόνεια ὑπέδεξατο αὐτὸν εὐμενέστατα. Ἡ ὑποδοχὴ ὁμοῦ ἦν ὅλως ἀλλοία ἐν Δουδίῳ, ὅπου πᾶν εὐχάριστα εὐπρεσθήθησαν ἐκ τῆς ἀναδείξεως Ῥωσικοῦ διπλωμάτου ὡς κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Καποδίστριας ἐξῆτήσατο ἐν Βενετοῦραξελ ἀρκάσιν παρὰ τῷ Γεωργίῳ Δ', ἐνῶ δὲ εἰσαχθεὶς ἀνέμενεν ἐν τῇ τῶν εἰκονογραφῶν αἰθούσῃ ἡ νεώχθη ἡ θύρα τέλος μετὰ πολλὸν χρόνον, καὶ εἰσελθὼν ἀνῆλθε μακρὸς τὸ σῶμα καὶ ἡμελημένος τὰ ἐνδύματα,

ἐν ᾧ ὁ Καποδίστριας ἀνεγνώρισεν τὸν Βασιλέα, ἤρξατο νὰ θεᾶται τὰς εἰκόνας, οὕτω δ' ἐκινεῖτο βραδέως διὰ τῆς αἰθούσης ἔχων τὰ νῦτα πρὸς τὸν ξένον ἔλθων δὲ πρὸς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἴστατο ὁ κόμης, ἐστράφη καὶ ὡσεὶ εἶδεν αὐτὸν ἤδη τὸ πρῶτον, εἶπεν, ἄ, χαίρω πολὺ βλέπων ὑμᾶς ἐνταῦθα, κύριε κόμη. εἶτα δὲ ἐξακολουθήσας τὴν διὰ τῆς θεᾶς τῶν εἰκόνων σπουδὴν ἐγένετο ἀφαντος ἐν τέλει (1). Ἄλλ' ἐν Παρισίοις ἔτυχεν εὐμενεστέρας ὑποδοχῆς. Ὁφείλε δὲ νὰ ἐπιβιβασθῇ ἐν Ἀγκῶνι, ἀναγκασθεὶς οὐχὶ ἀνευ σκοποῦ νὰ ἀναμένῃ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ἀγγλικοῦ πλοίου, ἐπιβιβασθέντα δὲ δὲν συνεχωρήθη εἰς αὐτὸν νὰ προσορμισθῇ εἰς Κέρκυραν. Περὶ αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἀπέθανεν ὁ ἀτυχὴς Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ὅτε καὶ ἡ ἐν Πύλῳ ναυμαχία συνέβη. Ἐν τέλει μετὰ δεκάμηνον περιπλάνησιν ἐπάτησεν ὁ Κυβερνήτης τὸ ἐδάφος τῆς Ἑλλάδος τὴν 2 Φεβρουαρίου 1828.

Ὁ Ἰβραήμης ἦν εἰσέτι ἐν Πελοποννήσῳ, Τοῦρκαι δὲ ἐν πᾶσι τοῖς Φρουρίοις τῆς Στερεᾶς καὶ οὐδόλως εἶχεν ἀποφασισθῆ τι εἶναι ὑπὸ τῶν δυνάμεων περὶ τῶν συνόρων. Οἱ Ἕλληνες δὲ θαλασσοπόροι εἶχον μεταβληθῆ εἰς πειρατὰς καὶ ἰδρύσει ἐν Γραμβούσῃ ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς παραλιας τῆς Κρήτης διαδόητον κρησφύγετον. Καὶ κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ὁ Καποδίστριας εἶχεν ὅπισθεν αὐτοῦ τὰς τρεῖς συνάμα δυνάμεις, ἔργῳ ὁμοῦ μόνον τὴν Ῥωσσίαν. Ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς Πελοποννήσου μόνον τὸ τριακοστὸν μέρος ἦν ἐπιδεικτικὸν καλλιέργειας, τὰ δημόσια δὲ ταμεῖα ὅλως κενά, νοσοφισμὸς ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ὀλίγων καὶ εὐτελῶν προσόδων, ἐρείπια, ἐπαίτια, στήφη χηρῶν καὶ ὄρφανῶν, ἀπαιτηταὶ βοηθητῶν παντὸς εἶδους, ὑπερβολικαὶ πρὸς ἀποζημιώσιν ἀξιώσεις παρ' ἐκείνων, οὔτινες εἶχον εἰσφέρει ἀναρίθμητοι πρόσφυγες ἐκ τῶν ἄλλων τῆς Τουρκίας μερῶν, ἐν τέλει δὲ τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν, μῖσος κομματικὸν καὶ πόλεμος ἐμφύλιος. Τὸ Ναύπλιον ἔχει δύο ὄχυράς ἀκροπόλεις, τὸ Παλαμίδιον καὶ τὸν Ἴτζκαλέν' ἐκ τούτων τὸ μὲν κατεῖχεν ὁ Θεόδωρος Γρίβας, τὸ δ' ἕτερον ὁ Φωτομάρας, ἀμφότεροι δὲ ἀντεπευροβάλευν ἀλλήλους καὶ τὴν πόλιν, ὅτε ὁ Πρόεδρος προσωρμίσθη.

Οὐδὲν δυσχερέστερον διὰ πολιτικὸν ἄνδρα δυνάταί τις νὰ φαντασθῇ τῆς ἀποστολῆς ταύτης, πρὸς πληρωσιν τῆς ὁποίας ὁ Καποδίστριας εὐτόλμως ἀπεδόθη. Ἡ

(1) Παράβαλε τὴν προειρημένην notice p. 106 et p. 107.

(1) Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο διηγείται ὁ Τρεκούπης I Γ, σ. 239.

πειρα αὐτοῦ καὶ ἡ μεγάλη φήμη ἐνέπνευσεν ἐμπιστοσύνην, ἡ δὲ δύναμις τῆς θελήσεως αὐτοῦ ἦν ἀδιάσειτος. Οὗτος ἦν κάτοχος ἐξόχων ἀρετῶν, ἦν φιλόπονος καὶ μετρίφρων, ἐν ἀχύρινον στρώμα καὶ ἐν τραπέζιον ἤρκει εἰς αὐτόν. Καὶ ὄντως τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα ἦσαν ἀξιοθαύματα. Ὁ ἀτίθασσος Γρίβας ἐνεχείρισεν εἰς αὐτόν τὰς κλείδας τοῦ Παλαμιδίου, πᾶσα δὲ ἕξις καὶ διάστασις ἐφάνη ἀποσβεσθεῖσα ὅπου δ' οὐδεις ἐχθρὸς ὑπέλειπετο, ἐκεῖ κατετίθεντο τὰ ὄπλα καὶ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων. Μέρος λοιπὸν τῆς Ἑλλάδος ἀπήλασε τῆς χρυσοῦς εἰρήνης, ἀφοῦ ἐπὶ ἐπταετίαν ἐδοκίμασε τὰς φρικωδεστάτας τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ ἀγρῶται ἀπένεμον εἰς τὸν Πρόεδρον παιδικὴν πίστην, ἐκάλουν δ' αὐτόν Μπάρμπα Γιάννην. Καὶ πάντες δὲ οἱ θρασεῖς ὄπλαρχηγοὶ τοῦ ἔθνους ὑπέκυψαν ἐκουσίως. Ὁ Καποδίστριας ἐπροθυμήθη λόγῳ τε καὶ ἔργῳ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἡ τῆς θρησκείας ἐνόησις ἐφάνη ὅτι συνέσφιγγεν ἔτι μᾶλλον τοὺς δεσμούς τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης. (1) Εἰς ταῦτα προσετέθησαν ἔξωθεν εὐτυχῆ ἔτι συμβεβηκότα. Ἐν Πελοποννήσῳ προσωμίσηθ' αἷμα στρατοῦ Γαλλικὸν ὑπὸ τὸν στρατάρχην Μαιζώνα, ὅπως ἀναχαιτίσῃ τὸν Ἰβραϊμὴν καὶ ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν τέλος πρὸς παράδοσιν τῶν φρουριῶν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ταῦτα ἐγένοντο ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ φιλελληνισμὸς ἐν Γαλλίᾳ κατέστη θερμότερος καὶ πρὸς πάντας κοινός.

(Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΑΓΓΛΟΥ

ΥΠΟ ***

Μετὰφρασις

ΙΑΚΩΒΟΥ Ι. ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Μεγά μέρους τοῦ βίου του καταναλώσας ὁ λόρδος Βουλγερῶν εἰς ταξείδια, κινήγια, στοιχήματα, μέθας, συμπόσια καὶ εἰς παντὸς εἶδους διασκέδασεις, ἀπεφάσισε τέλος πάντων νὰ δώσῃ τέρμα εἰς τὰς τόσας ἀνοησίας του,

(1) Ὁ Καποδίστριας ἦν ἀνέκαθεν ὀρθόδοξος σ. μ.

διίσχυριζόμενος ὅτι κατέχων τις περιουσίαν κολοσαίαν, οἷα ἡ ἰδική του, δηλ. τριάκοντα χιλιάδας λίρας. Ἐτήσιον εἰσόδημα καὶ μόλις τεσσαρακοντούτις ὄν, ἠδύνατο θεσβαίως νὰ διέρχεται τὸν βίον του εἰς ἡδονὰς γοητευτικώτερας.

Πλὴν ὁ λόρδος Βουλγερῶν, δὲν ἤτο παντάπασιν ὠραῖος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἤτο φύσει δυσειδής· μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ χονδροειδέστατος, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς στρουγγύλους καὶ πυρρῶς ὡς τὴν ξανθοκόκκινον κόμην του, αἰπαχεῖαι παρειαὶ του ἐκρέμαντο μέχρι τοῦ λαίμοδετου του καὶ τέλος ἅπας ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ προσώπου του εἶχε τι τὸ κωμικὸν καίτοι συνήθως σοβαροῦ χαρακτῆρος ἦτο.

ὑπὸ τοῦ χονδροειδέστατου ἐν τούτοις ἐξωτερικοῦ τοῦ του καλύμματος, ὁ λόρδος Βουλγερῶν ἐκρυπτε καρδίαν εὐαίσθητον καὶ εὐπρόσιτον ἔρωτος, οὐχὶ ἐλαφροῦ καὶ ἀστάτου, ἀλλ' εἰλικρινοῦς, σταθεροῦ καὶ πλήρη πάθους. Μὴ κατορθώσας μ' ὅλα ταῦτα νὰ νυμφευθῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ αἰσθανόμενος ἰδιαιτέραν τινὰ διὰ τὰς Βαλλίδας κλιαν ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους ἐλπίζων νὰ τύχῃ τοῦλάχιστον ἐκεῖ τοῦ σκοποῦ του.

Πρὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν ὁ λόρδος διέτριβεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας, συχνάζων εἰς τὰ θέατρα, εἰς τοὺς χοροὺς, εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰ κυριώτερα ξενοδοχεῖα καὶ παντοῦ ὅπου εὐγενεῖς κυραὶ ὑπῆρχον· πλὴν εἰς μάτην ἐφαίνετο γενναϊόδωρος, ματαιῶς τὸν χρυσὸν του κατεσπάταλει. . . . ἡ εὐαίσθητος καρδιά του δὲν εἶχεν εἰσέτι συναντήσῃ καρδίαν ὁμοίαν τῇ ἰδικῇ του.

Ἐσπέραν τινὰ ἐπανακάμπτων μετὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐθα διετέλει, διεβίωνε τυχαίως ἀπὸ δρομίσκον ἔρημον, ὅτε αἴφνης ἔστη καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἀνωρθώθησαν, ἀλλὰ φύσει γενναῖος ὢν δὲν ἐδειλάσε ποσῶς καὶ προχωρήσας ὀλίγα βήματα ἔτεινε τὸ οὖς· κραυγαὶ γοεραὶ ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ βάθους προχώματος· στρέφει ἀμέσως τὸ βῆμα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, πλησιάζει καὶ μετὰ φρίκης θεωρεῖ δύο ἀνδρας κρατοῦντας βιαιῶς νεάνιδα καὶ ἐτοιμοὺς νὰ ἀτιμάσωσιν αὐτήν. Ὡς ἀστραπὴ ὄμα καὶ μετὰ λύσσης ἔπιπεται κατ' αὐτῶν. Οἱ δύο κακοῦργοι ἀντεστάθησαν ἀλλ' ὁ λόρδος ἄριστος πυγμάχος τυγχάνων, ἤρξατο γρονθοκοπιῶν αὐτοὺς τόσον βιαιῶς, ὥστε νικηθέντες ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν.

Ἐστράφη τότε νὰ ἴδῃ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος νεάνιδα, ὅπως προσφέρων αὐτῇ τὸν βραχιονά του ὀδηγήσῃ οἰκαδὴ, ἀλλ' αὐτὴ καθ' ὃν καιρὸν οὗτος μηχανώδως ὑπὲς αὐτῆς ἐπαλαίει, ἰδοῦσα αἴφνης ἐκυτὴν ἐλευθέραν, ἡλιοπορεύουσα